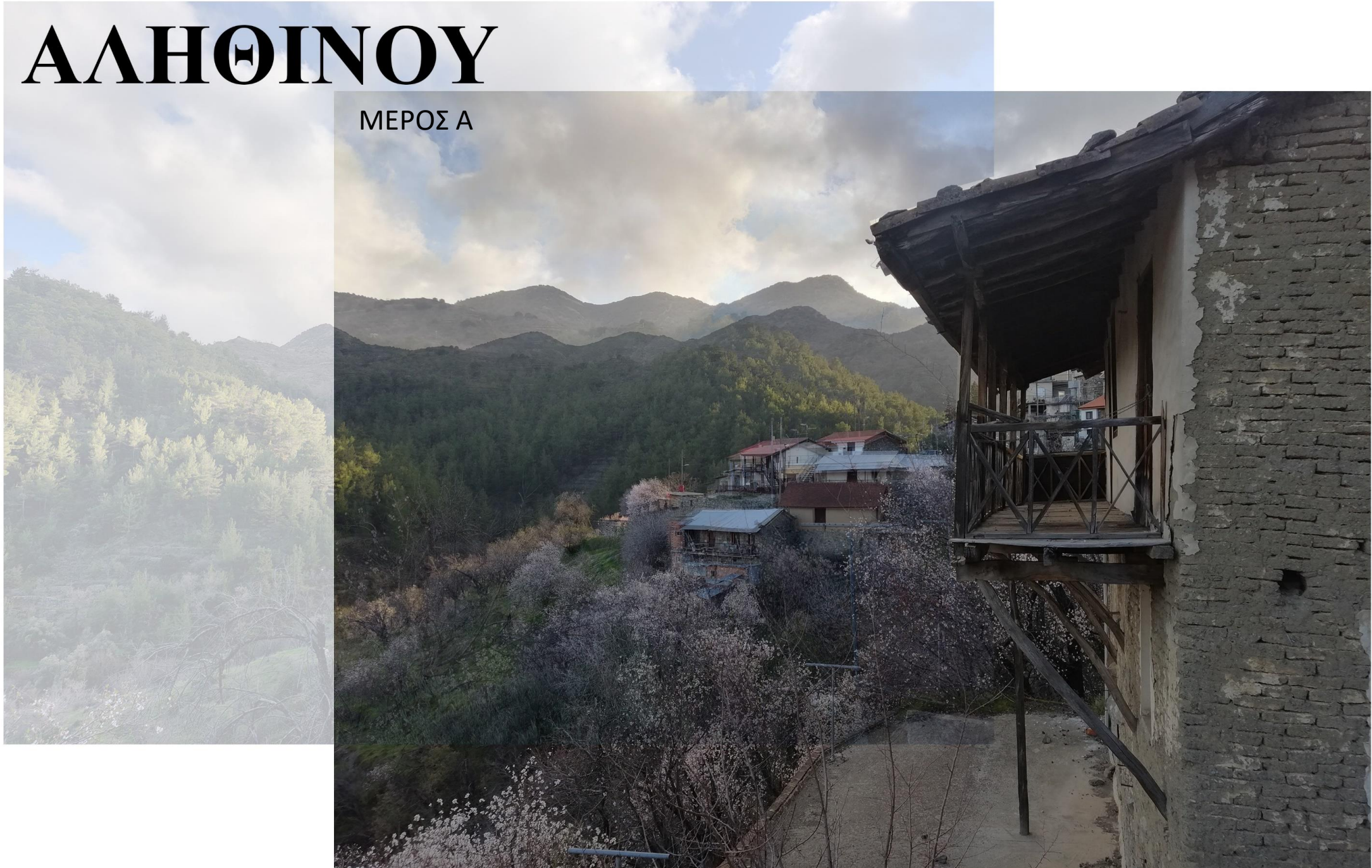

ΑΛΗΘΙΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α

ΑΡΗ 311 Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική και Σύγχρονοι Προβληματισμοί

Διδάσκουσα: Μαρία Φιλοκύπρου

Περίοδος: Εαρινό Εξάμηνο 2021

Ημερομηνία: 31/6/2021

Όνομα φοιτητών: Βασίλης Ηλιόπουλος, Μάριος Παπαπαύλου, Μαριλένα Γρηγοριάδη

Περιεχόμενα

- Γενικός Χάρτης
- Πολεοδομία Οικισμού

1. Γενικός Χάρτης
2. Γενικά Χαρακτηριστικά
3. Προσβάσεις
4. Πλατεία

- Τυπολογία

1. Γενικά Χαρακτηριστικά
2. Τυπολογία
3. Κατοικίες
4. Ηλιακοί

- Μορφολογία Οικισμού

1. Σχέσεις κατοικίας-δρόμου
2. Σχέσεις κατοικιών και υψομέτρων
3. Χαρακτηριστικά μπαλκονιών
4. Αναλογίες και χαρακτηριστικά ανοιγμάτων
5. Διάφορες Υλικότητες

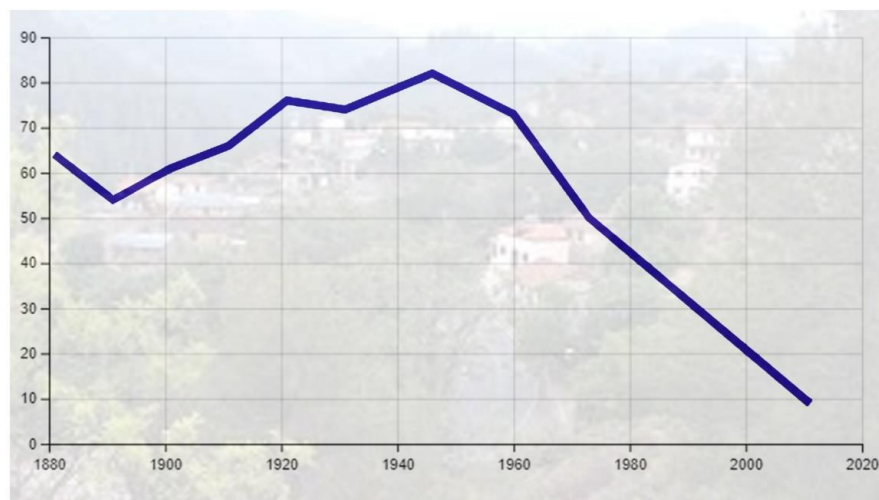
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Από που πήρε το όνομα του το χωριό:

Το όνομα του το χωριό το πήρε από τον πρώτο οικιστή του που είχε το επίθετο Αληθινός. Έτσι αρχικά ονομαζόταν του Αληθινού και αργότερα το Αληθινού. Πιστεύεται ότι κτίστηκε πριν την κατάληψη της Κύπρου από τους Τούρκους το 1570. Το χωριό είναι κτισμένο σε ένα τραχύ και απότομο βουνίσιο τοπίο.

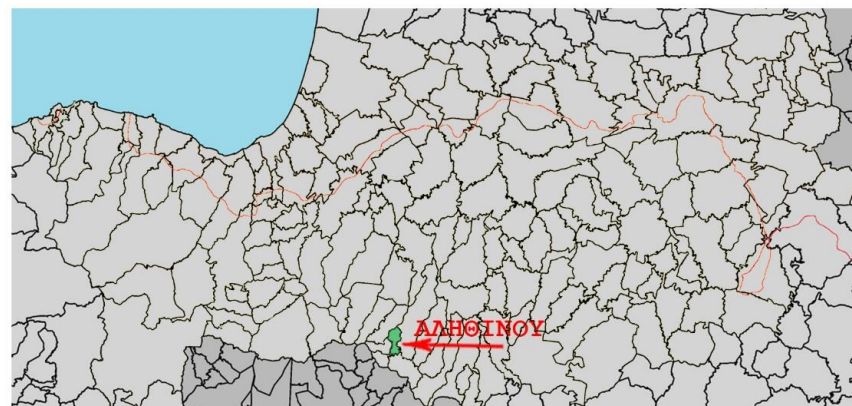
Πλυθισμός:

Οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού είναι μόνο 4 και αυτοί σχετικά μεγάλοι σε ηλικία.

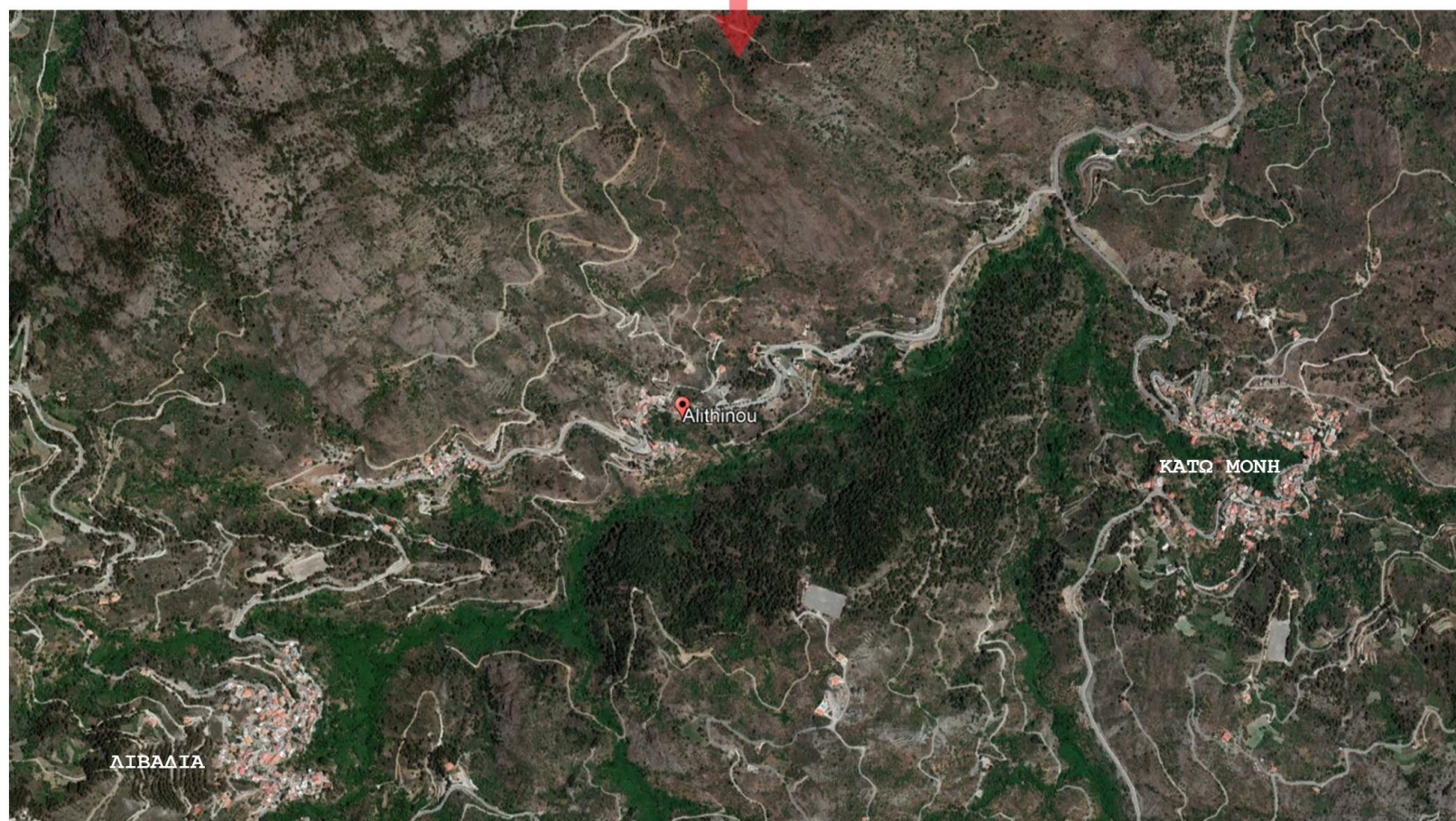
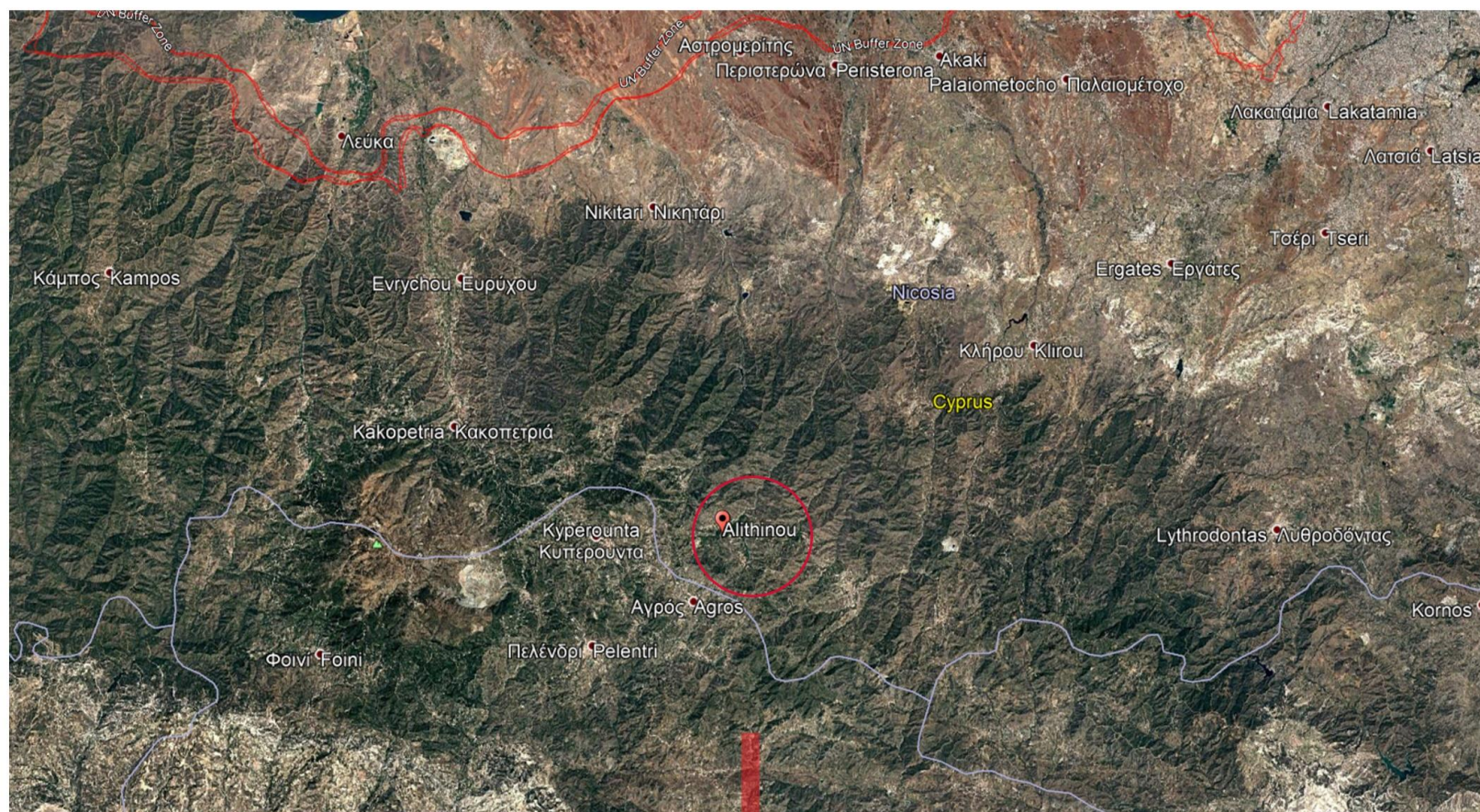
Από ποιά χωριά περιβάλλεται:

Το Αληθινού είναι ένα γραφικό χωριό, μεταξύ Λευκωσίας και Τροόδους, με λιγιστούς κατοίκους. Είναι πολύ κοντά στα χωριά Λειβάδια, Πολύστιπος και Πλατανιστάσα.

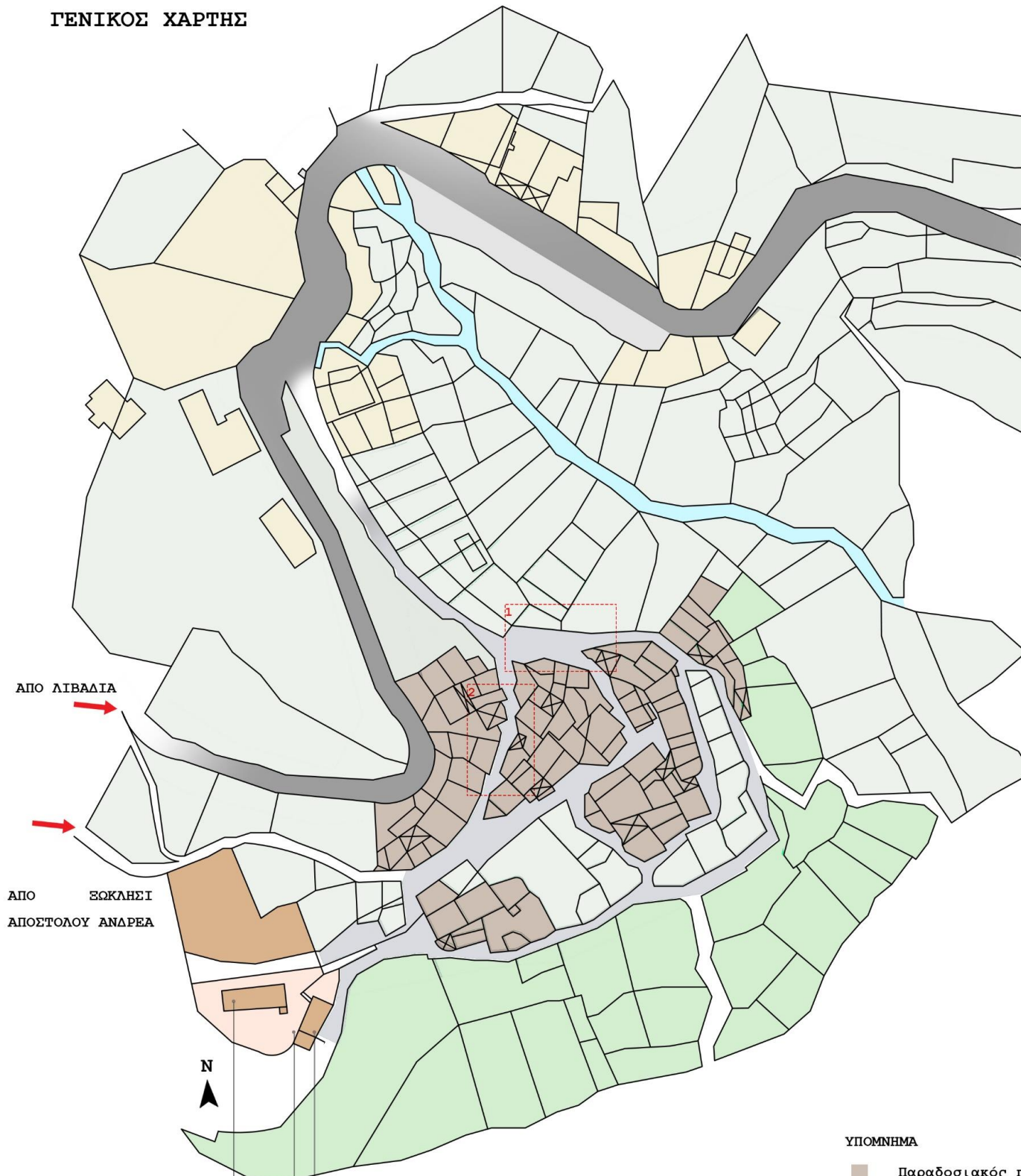

Υψόμετρο:
940 μέτρα

Εκταση:
3,097 58 km²

ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

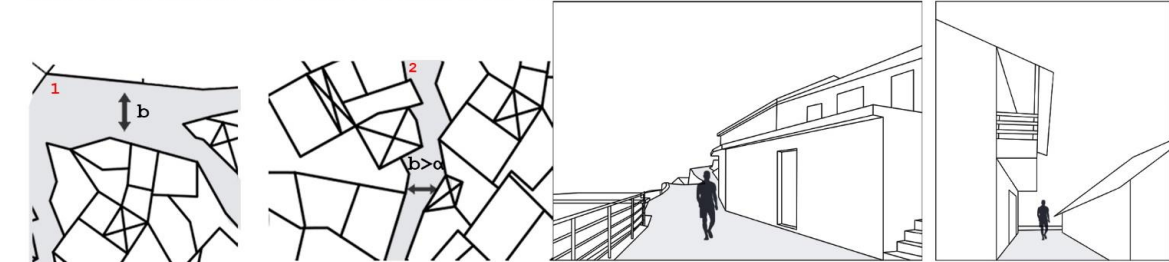
ΑΠΟ ΚΑΤΩ ΜΟΝΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

ΤΟΜΗ Β-Β

ΔΡΟΜΟΙ

Οι χώροι κυκλοφορίας στο χωριό φαίνεται να δημιουργήθηκαν από τα κενά που άφηναν τα οι κατοικίες, λόγω του έντονα ακανόνιστου σχήματος τους. Οι κατοικίες είναι τοποθετημένες Βόρειο-Ανατολικά από την εκκλησία του Αγίου Μάμα. Οι δρόμοι του οικισμού βοηθούν στην εσωτερική κυκλοφορία των κατοίκων είναι αρκετά στενοί ακανόνιστοι και λιθόστρωτοι. Σε αντίθεση ο καινούργιο πυρήνα του χωριού διασχίζεται από ασφαλτωμένο δρόμο.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, στη γεωγραφική περιφέρεια Πιτσιλιάς, 930 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Βρίσκεται 2,5 χμ. περίπου στα ΒΑ. του Πολύστυπου και ακριβώς 1,5 χμ. στα Δ. της Πλατανιστάσας, αν και δεν υπάρχει απευθείας συγκοινωνιακή σύνδεση με αυτή. Το χωριό είναι χτισμένο στις όχθες παραποτάμου της Περιστερώνας. Το ανάγλυφο είναι τραχύ και βουνίσιο με απότομες βουνοπλαγιές και βαθιές κοιλάδες.

Παρατηρείται πως στον παραδοσιακό οικισμό υπάρχει μια ακανονιστία στον τρόπο ένταξης των τεμαχίων στο χώρο ενώ στον καινούργιο πυρήνα ο ποίος αναπτύσσεται πιο μακριά έχει ένα πιο ορθοκανονικό χαρακτήρα.

Η πολύ περιορισμένη γεωργική έκταση του χωριού, κυρίως κατά μήκος των κοιλάδων και στις λιγότερο απότομες βουνοπλαγιές, καλλιεργείται με αμπέλια (οινοποιήσιμα), οπωροφόρα (κυρίως μηλιές), φουντουκιές, αμυγδαλιές, λίγες πατάτες και λαχανικά. Όλα όμως τα παραγόμενα προϊόντα είναι σε πολύ περιορισμένες ποσότητες. Η κτηνοτροφία είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

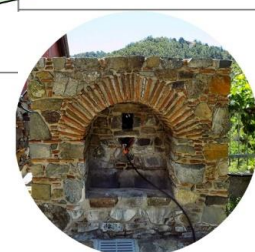
Από απόψεως συγκοινωνίας, το χωριό στα βόρεια συνδέεται με την Περιστερώνα Μόρφου και απ' εκεί με τη Λευκωσία. Ο ποταμός της Περιστερώνας και ο κύριος δυτικός παραπόταμος του άνοιξαν κοιλάδα που ακολουθείται από τον κύριο δρόμο μεταξύ Αθηθινού- Περιστερώνας. Στα νότια το χωριό συνδέεται με τον Πολύστυπο και απ' εκεί με την Άλωνα -Παλαιχώρι (στα ανατολικά) και Χανδριά -Κυπερούντα (στα δυτικά).

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Παραδοσιακός πυρήνας
- Σημαντικά κτήρια
- Πλατεία
- Καινούργιος πυρήνας
- Καλλιέργειες
- Ποταμός
- Χώρος πρασίνου

Εκκλησία

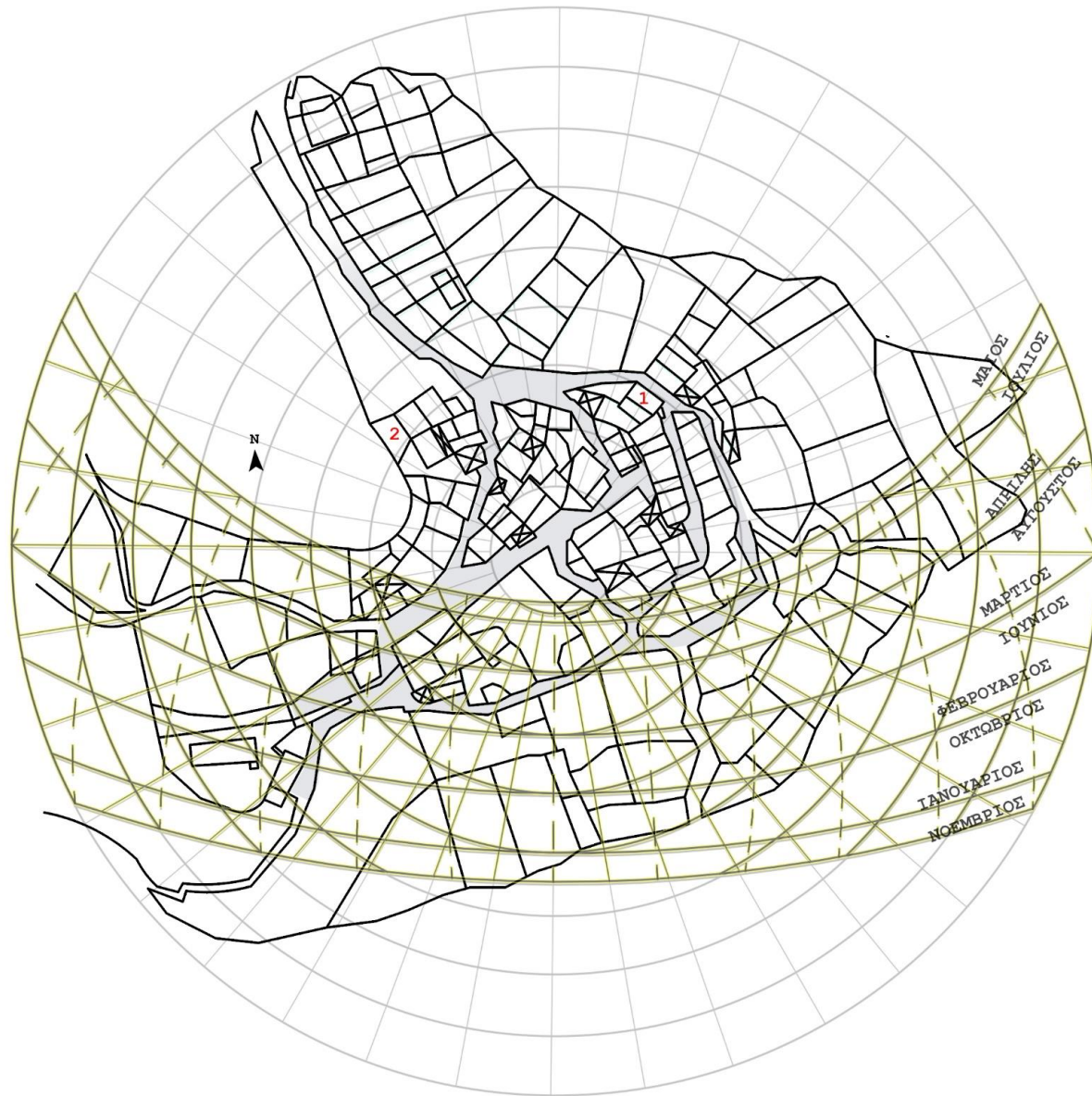

Βρύση

Σχολείο

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στο διάγραμμα αριστερά απεικονίζεται η κίνηση του ήλιου βάση την τοποθεσία που βρίσκεται το χωριό. Παρατηρείται πως τα ανοίγματα του χωριού είναι κυρίως στον Νότο. Η γεωμορφολογία του εδάφους επιτρέπει τον άμεσο φυσικό φωτισμό στις κατοικίες λόγω των υψομετρικών διαφορών. Ο πυρήνας του χωριού αναπτύσσεται Βόρειο-Ανατολικά από την εκκλησία η οποία είναι τοποθετημένη σε ένα μικρό ξέφωτο.

Τα μπαλκόνια στις κατοικίες είναι προσανατολισμένα με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να έχουν θέα προς την μεριά του ποταμού και του ξέφωτου. Το ίδιο σκεπτικό παρατηρείται να ισοθετείται και στον καινούργιο πυρήνα όπως βλέπουμε στις δυο τελευταίες φωτογραφίες.

ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ

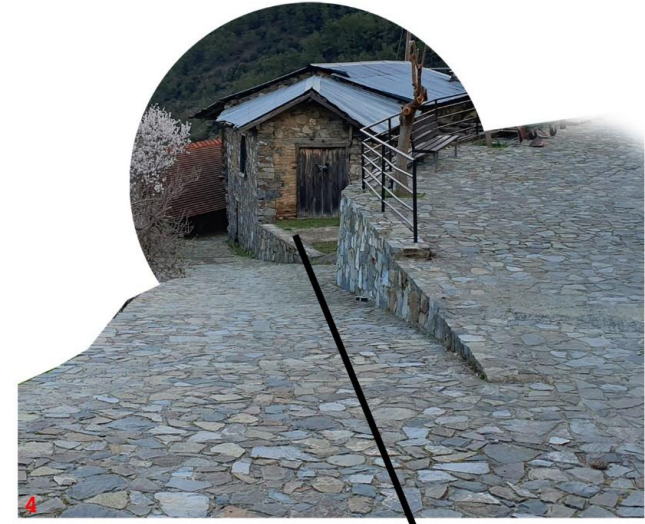
Στον κεντρικό πυρήνα που έχει επιλεγθεί για την έρευνα μας παρατηρούνται τριών ειδών προσβάσεις σε σχέση κατοικίας - δρόμου:

Πρόσβαση απευθείας από τον δρόμο στην κεντρική πόρτα,

η ανάβαση γίνεται μέσω σκάλας και

η πρόσβαση γίνεται μέσω μιας μικρής αυλής.

Παρατηρείται πως η πιο κοινή σχέση δρόμου κατοικίας είναι η τοποθέτηση της πόρτας στα όρια του δρόμου.

4

5

7

N

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Πρόσβαση από τον δρόμο
- Πρόσβαση από σκάλα
- πρόσβαση από αυλή/ηλιακό

1

2

3

6

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑ - ΠΛΑΤΕΙΑ

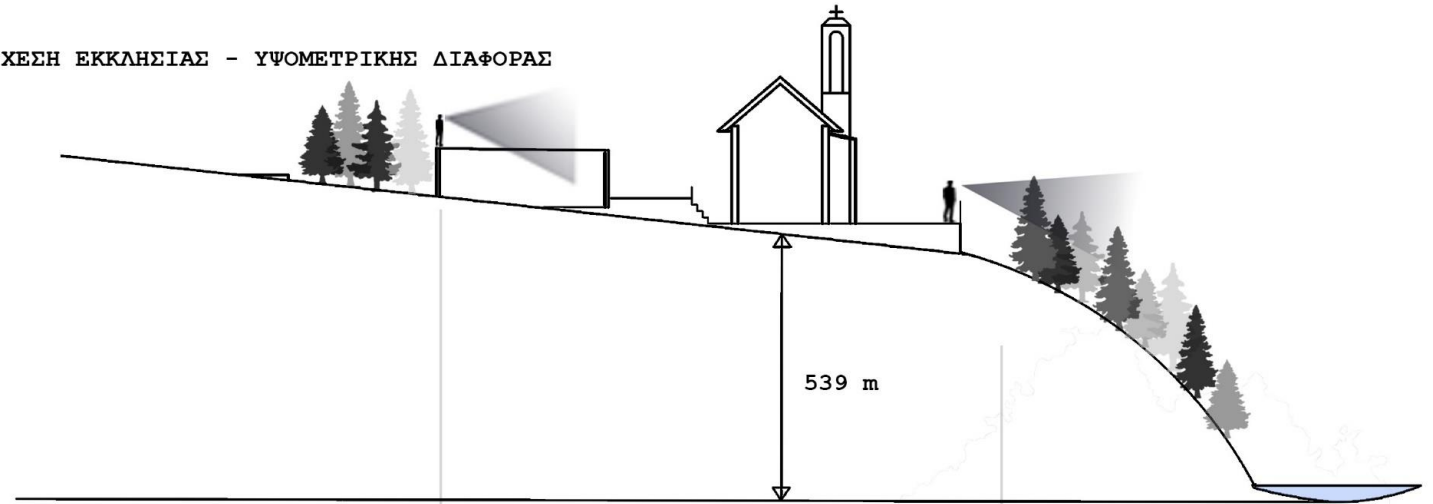

Βορειο- Δυτική Όψη

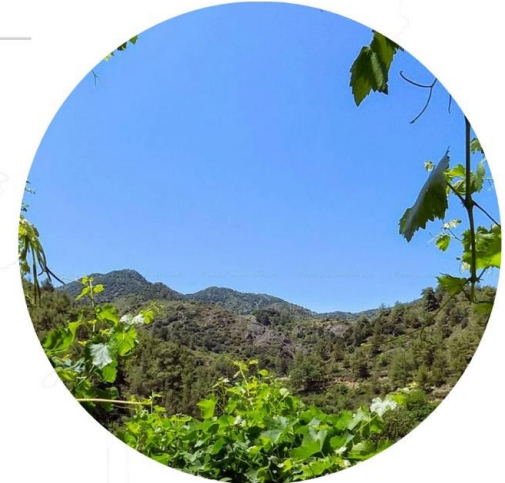
Βορειο-Ανατολική Όψη

ΣΧΕΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ - ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Από το προαύλιο ο επισκέπτης μπορεί να παρατηρήσει τις βουνοκορφές της Μαδαρής αλλά και μεγάλο μέρος της κοιλάδας

ΘΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΓΙΑΤΙ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑ

Ανατολικά από τον Ναό υπάρχει βρύση με πόσιμο νερό του ποταμού.

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- Παραδοσιακός πυρήνας
 - Σημαντικά κτήρια
 - Πλατεία
 - Χώρος πρασίνου

Η εκκλησία τοποθετήθηκε σε ένα μικρό επίπεδο ξέφωτο σε πολύ επικλινή πλαγιά η οποία αποτελούσε όχθη του ποταμού Πολύστιπου. Σύμφωνα με κάποιες αναγραφόμενες στον Ναό ημερομηνίες, θα πρέπει να θεμελιώθηκε το 1902. Φαίνεται να έχει κτιστεί στα ερείπια παλιότερου Ναού, αφού μέρη από τον παλιό έχουν ενσωματωθεί στον νέο.

Η εκκλησία του Αγίου Μάμα πρόκειται για μονόκλιτο Ναό, που φέρει ξύλινη, οξυκόρυ και κεραμοσκεπή στέγη. Τα κεραμίδια είναι επίπεδου τύπου, αγκιστρωτά. Ένας μεγάλος αριθμός από τα παλιά έχει αντικατασταθεί με καινούργια.

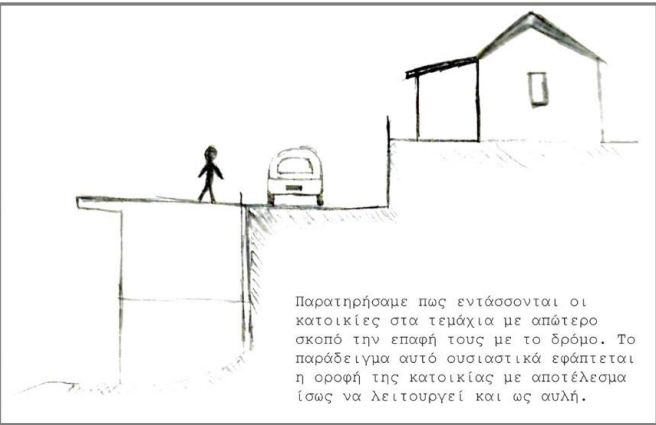
Στο νότιο τοίχο υπάρχουν δύο εισόδοι η μία εκ των οποίων ανοίγει μέσα στο ιερό και η άλλη βρίσκεται στο κέντρο του τοίχου. Λόγω υψομετρικής διαφοράς μεταξύ του βόρειου τοίχου και του νότιου, οι δύο αυτές πόρτες είναι υπερυψωμένες. Αυτή που ανίγει στο ιερό κατά τέσσερα σκαλοπάτια και η άλλη κατά τρία. Σχηματίζονται απ'ελεγκημένη πέτρα και στο ανώφλι δημιουργούν, οξυκόρυφη καμάρα. Είναι καλυμμένες με γυψόνιασμα και ασπρισμένες.

Εντοπίσαμε τον πυρήνα μέσα στο χωριό Αληθινού όπου αναλύσαμε και αναδείξαμε τις ποιότητες των παραδοσιακών κατοικιών.

Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήσαμε πως οι αυλές και τα αίθρια λόγω της τοποθέτησης των κατοικιών με μέτωπο προς τον δρόμο τείνουν να τοποθετούνται στο πίσω μέρος του τεμαχίου ή σε περιπτώσεις υψομετρικής διαφοράς στο χαμηλότερο σημείο

Παρατηρήσαμε πως οι ακανόνιστοι δρόμοι του χωριού σε συνδυασμό με την έντονη υψομετρική διαφορά δημιουργούν έντονες εμπειρίες. Ο συνδυασμός αυτός δημιουργεί μια ποικιλία τεμαχίων και τελικά οι κατοικίες οργανώνονται αναλόγως.

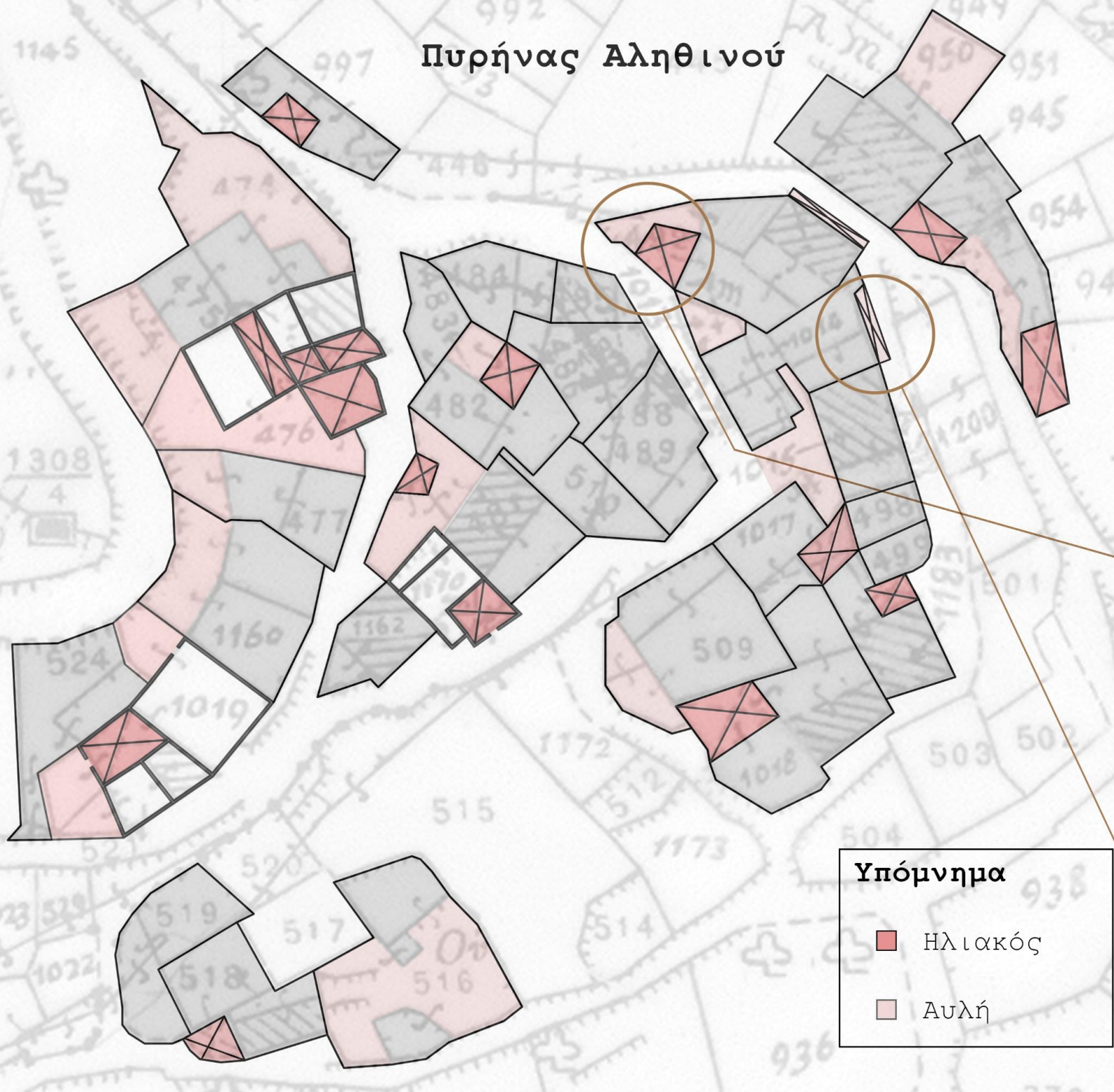
Διαφραγματικές τομές παρατήρησης ένταξης στο τεμάχιο

Υπόμνημα

- Αυλές
- Ηλιακοί
- Κατοικίες
- Δυόροφα Κτίρια
- Πλακόστρωτος Δρόμος

Πυρήνας Αληθινού

Υπόμνημα

- Ηλιακός
- Αυλή

Παρατηρήσεις:

Παρατηρήσαμε πως ο ηλιακός αποτελεί ένα κοινό στοιχείο το οποίο μοιράζονται οι περισσότερες κατοικίες στο χωριό. Ιδιαίτερη εντύπωση μας έκανε το πόσο περίεργα και ασύμμετροι είναι οι χώροι του ηλιακού αλλά μέσω της έρευνας καταλήξαμε πως αυτό είναι αποτέλεσμα το γενικού σχήματος του οικοπέδου το οποίο και αυτό με την σειρά του επηρεάζεται από το υψόμετρο της τοποθεσίας.

Συσχέτιση Αυλής - Ηλιακού

Η αυλή εξαρχής παρατηρήσαμε πως κυρίως τοποθετείται στο πίσω μέρος της κατοικίας με κάποιες εξαιρέσεις όπου βρίσκεται στην πρόσοψη της κατοικίας. Τα σχήματα της αυλής ποικίλουν καθώς επί το πλείστον παίρνουν το σχηματισμό των ορίων της κατοικίας. Το προσαρμοστικό στοιχείο αυτό τείνει να υιοθετείται και από τους ηλιακούς καθώς προσέγγιζαν άμεση επαφή των δύο αυτών στοιχείων. Ακόμα παρατηρήσαμε πως εξώστες σε ορισμένες κατοικίες χρησιμοποιούσαν και ως αίθρια λόγω έλλειψης αυλής.

Ημιυπαίθριος χώρος που υποθέτουμε ότι λειτουργούσε ως αχυρώνας για τα

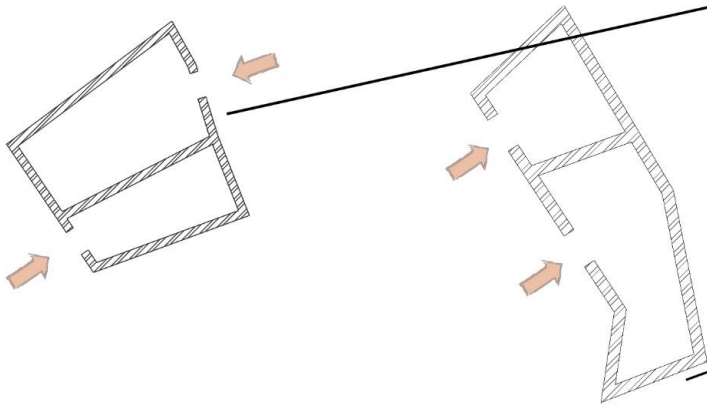
Εξώστης στην πλευρά του γκρεμού κατα μήκος της κατοικίας που λειτουργεί και ως ηλιακός.

Τυπολογία κατοικιών

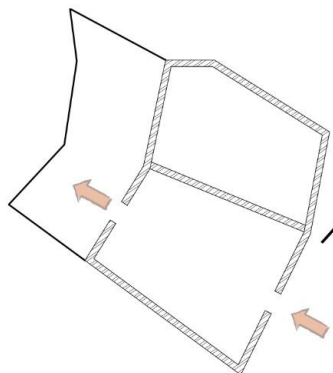
Είδη δωματίων

Το μακρινάρι, ένας παμπάλαιος τύπος αγροτικής κατοικίας, χτισμένο με το μεγάλο άξονα κάθετα στις υψομετρικές καμπύλες του εδάφους είναι μειονότητα στο χωριό μας το οποίο εμφανίζεται κυρίως σε διώροφες κατοικίες στην περίπτωση μας.

Στο στενομέτωπο μακρινάρι η είσοδος γίνεται στο μέσο της μιας μικρής πλευράς του κτίσματος όπως φαίνεται και στην πιο κάτω περίπτωση ενώ στο πλατυμέτωπο γίνεται στο μέσο της μιας μακριάς πλευράς του κτίσματος.

Η δημιουργία του δίχωρου γίνεται όταν διπλασιάζεται το πλάτος του μονόχωρου (μακριναριού) και ο ενδιάμεσος τοίχος αντικαθίσταται από ξύλινη υποστήριξη. Αποτελεί χώρο πολλαπλών χρήσεων για τους ανθρώπους, όπως ο χώρος για τον ύπνο, για την ξεκούραση και το καθιστικό της οικογένειας.

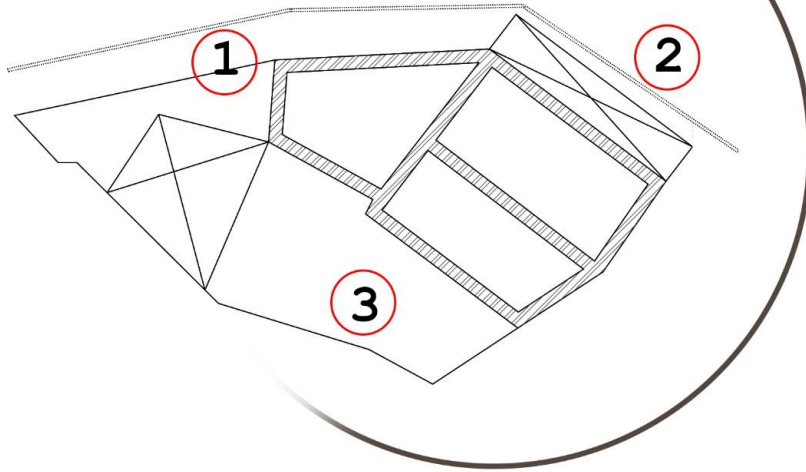

Υπόμνημα

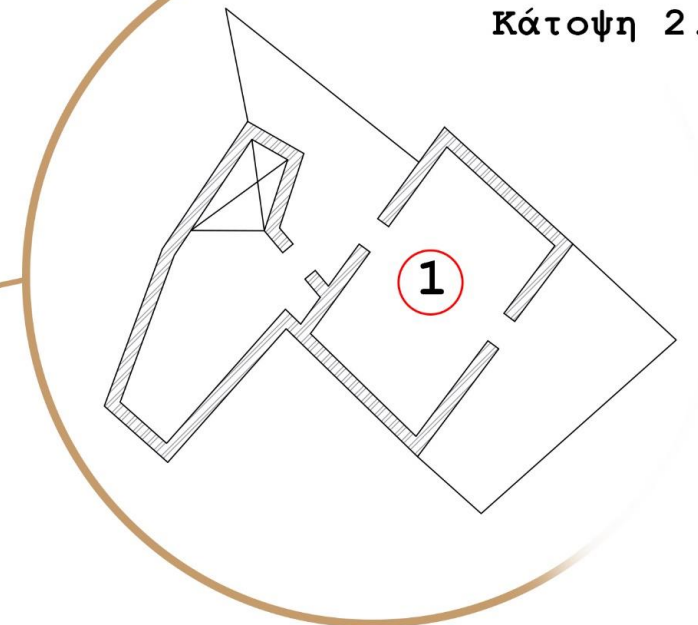
- Μακρινάρι
- Δίχωρο

Παραδείγματα Κατοικιών Αληθινού

Κάτοψη 1.

Κάτοψη 2.

Είσοδος

Εξώστης/
Μπαλκόνι

Ημιυπαίθριος
χώρος
κατοικίας /
αυλή

Οι δύο αυτές κατοικίες έχουν κοινά στοιχεία όπου μέσω παρατήρησης του εξωτερικού και του εσωτερικού, έχουν διαφορετικές εισόδους κατά μήκος του τεμαχίου που καταλήγουμε πως τα περισσότερα κτίσματα δεν έγιναν κατ' επιλογή αλλά κατ' ανάγκη λόγω των ανωμαλιών του εδάφους της περιοχής. Το στοιχείο που εντοπίσαμε πιο πάνω ίσως να αποτελεί πιο κοινό στοιχείο αντιμετώπισης αυτής της ιδιαιτερότητας της περιοχής. Επίσης θέλαμε να αναλύσουμε δύο κατοικίες από τον πυρήνα και μετέπειτα σε ένα πιο εξωτερικό σημείο του πυρήνα.

Στο δίπλα κολλάζ βλέπουμε το εσωτερικό μίας δίχωρης κατοικίας όπου η μία είσοδος είναι από την αυλή και λόγω της υψομετρικής διαφοράς η άλλη πρόσβαση γίνεται από σκάλες.

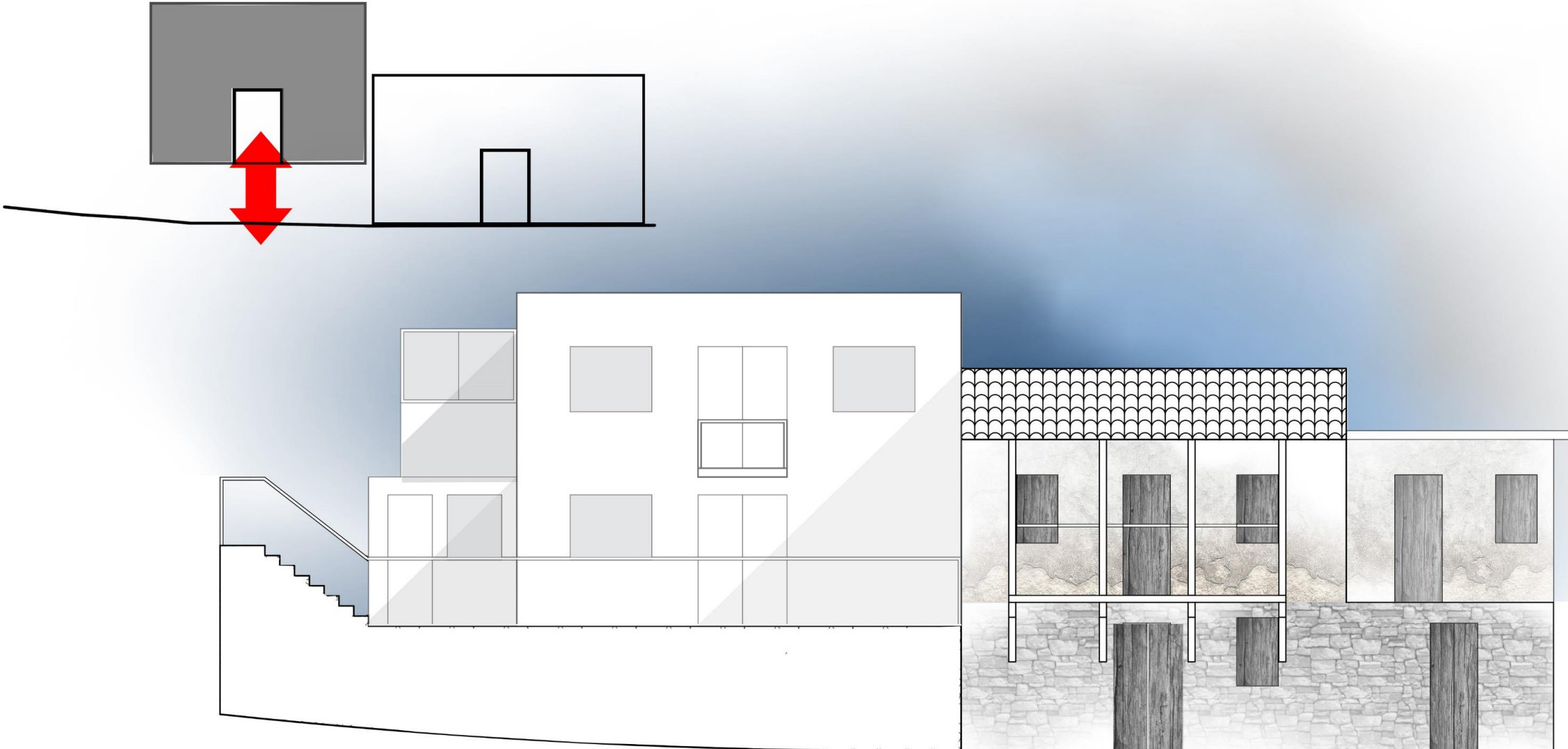
Αξιοπρόσεκτο είναι πως η κατοικία φαίνεται πως είναι διώροφη παρόλα αυτά τα δύο επίπεδα δεν έχουν εσωτερική επικοινωνία. Να σημειώσουμε πως το συγκεκριμένο δίκωρο αποτελείται από ένα ενιαίο δωμάτιο όπου μια σειρά από εσωτερικά υποστυλώματα στηρίζουν μια κατά μήκος δοκό τη νευκά πάνω στην οποία εδράζονται τα βολίτζια.

Σχέσεις κατοικίας με δρόμο

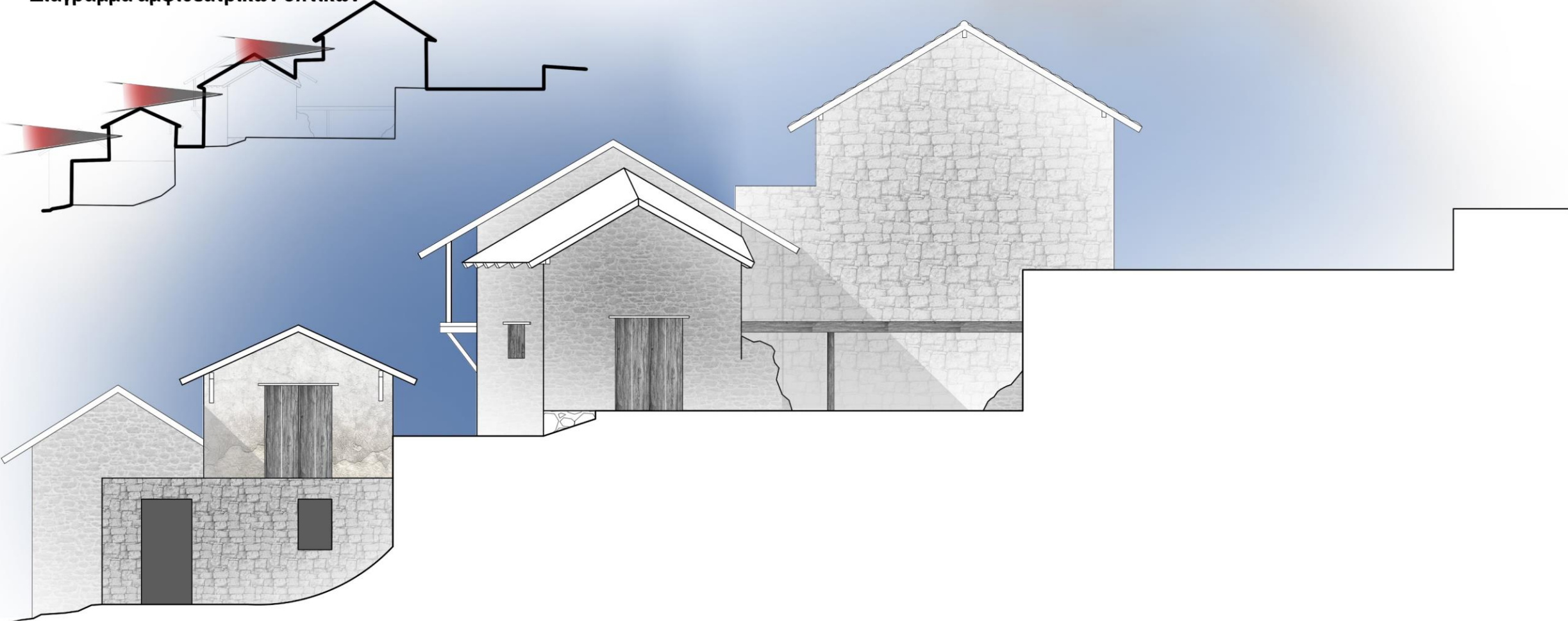
Παλιες κατοικίες-πάνω στον δρόμο

Σχέσεις κατοικιών με δρόμο και υψόμετρα

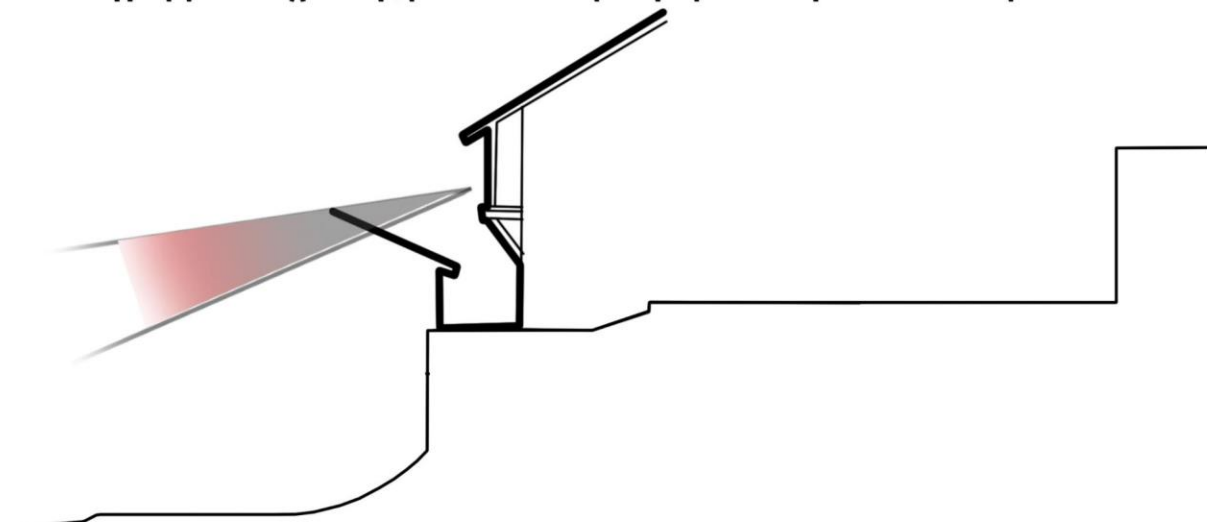
Διαγραμμα αμφιθεατρικών οπτικών

Χαρακτηριστικά μπαλκονιών

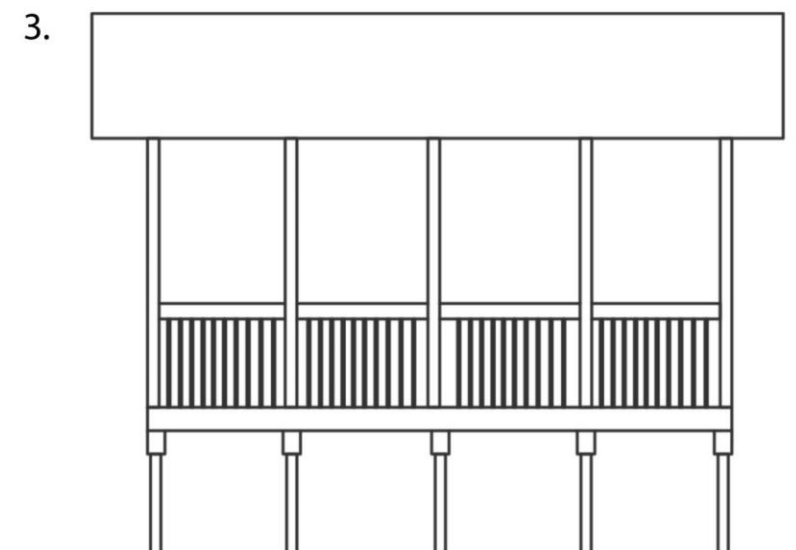
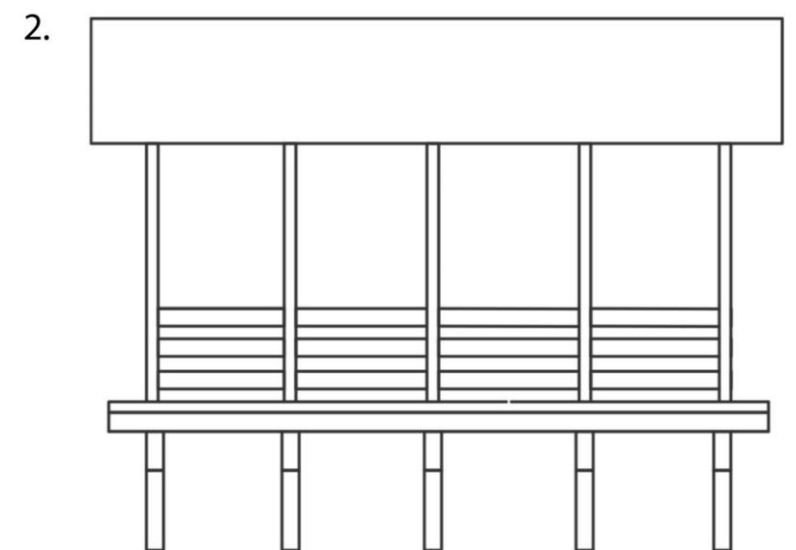
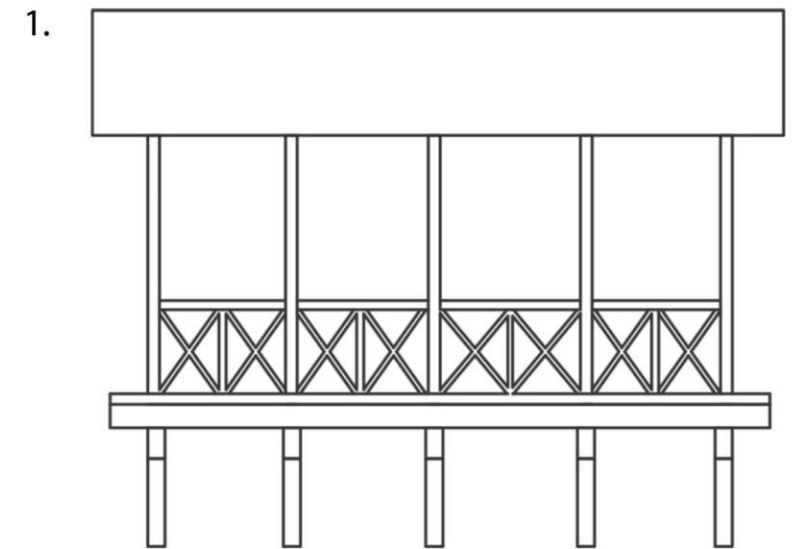

Διάγραμμα συσχέτισης μπαλκονιού με δρομο και προσανατολισμού

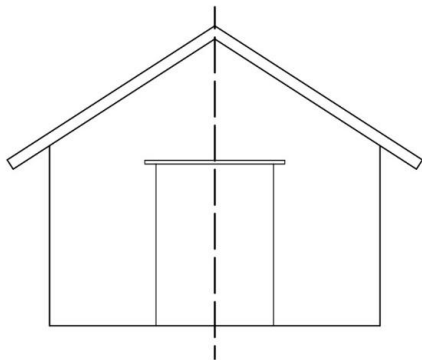
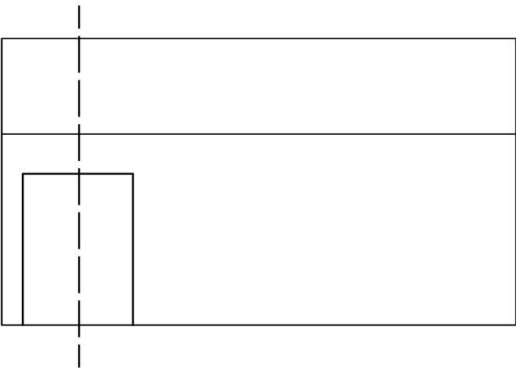
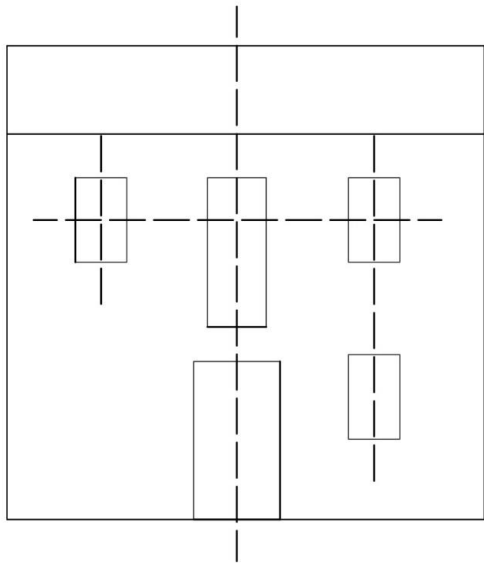
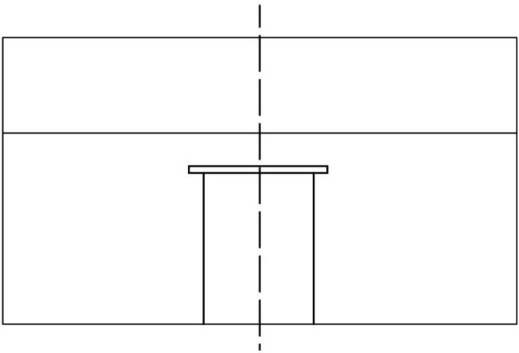

Συμπέρασμα: Τοποθέτηση μπαλκονιών Νοτιο-ανατολικά με θέα προς κατηφορικό σημείο (Γκρεμός)

Είδη μπαλκονιών

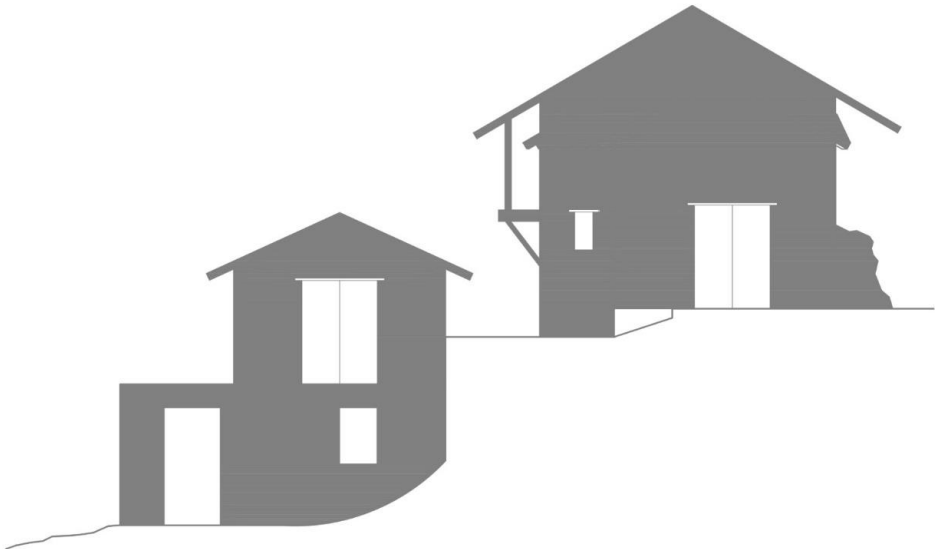
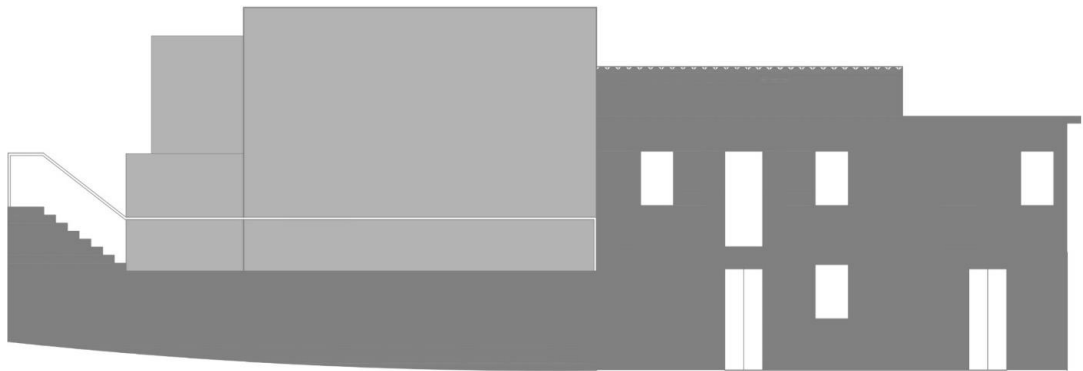

Αναλογίες και χαρακτηριστικά ανοιγμάτων

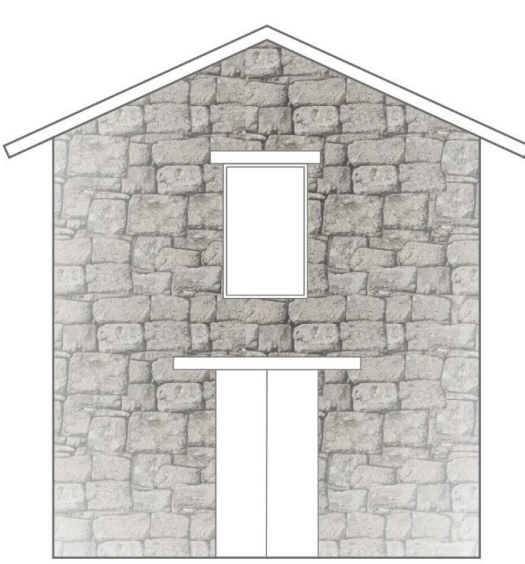

Συμπέρασμα: Μειωμένα ανοίγματα Βορειο-δυτικά

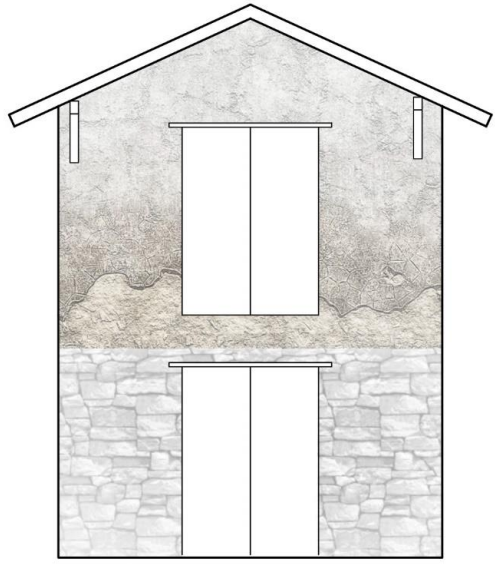
Διαγράμματα σχέσης κενού-πλήρες με ανοίγματα

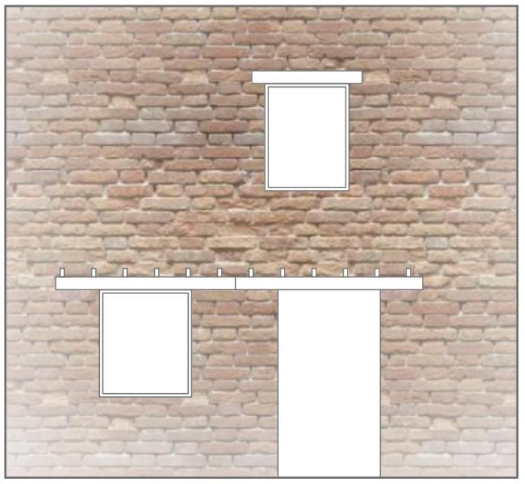
Διάφορες υλικότητες

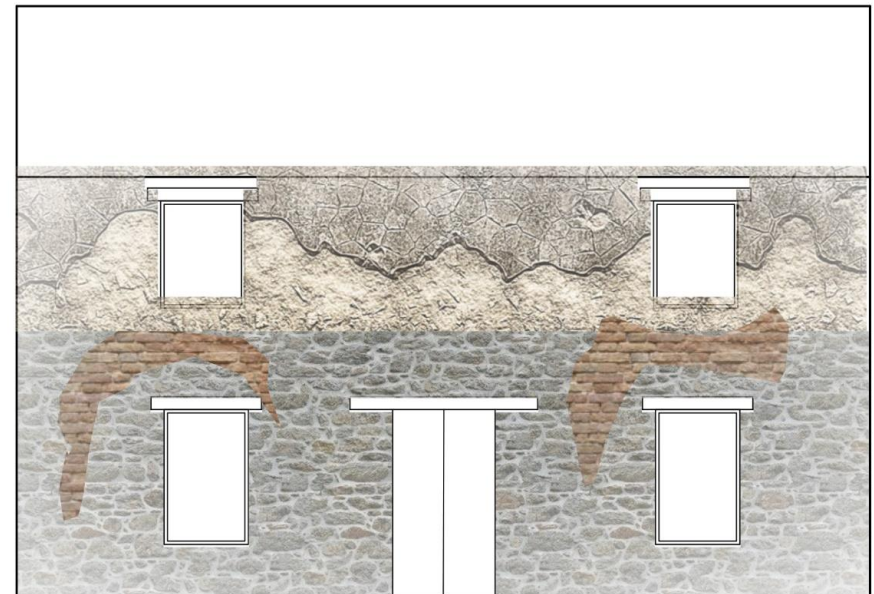
πέτρα

πέτρα+πλινθάρι

είδος τούβλου

πέτρα+πλινθάρι+είδος τούβλου

Παραδείγματα υλικοτήτων στο χωριό

